

„Ik wait nait hou t kwam, mor dij tango duurde wel n ketaaier, wie laggen in n deuk’

An Kuiper: Van Wiepkern tot Tuutjefloiten

Eigenlijk hoeft het voor An Kuiper niet zo nodig, een artikel in de krant. De tekstschrijfster en inspirator van de succesvolle muziekgroep De Tuutjefloiten (gevormd door An Kuiper, haar broer Geert Kuiper en diens dochter Fransien) probeert de publiciteit zoveel mogelijk in te dammen: „Ik huif nait zo neudeg in t nijs. Ik proat mit minsen as mie dat oetkomt.” Ze voelt zich het plezierigst als ze zich kan bezighouden met het schrijven en componeren van liedjes, of met haar vele andere interesses. Interviews geeft zij mondjesmaat; liever is zij degene die mensen observeert. Wat dat betreft noemt zij de enorme populariteit van de Tuutjefloiten 'een ramp'. An Kuiper beschermt haar privéleven en waakt tegen overbelasting. Het begon als 'tuutjefloiten' en 'tuutjefloiten' moet het blijven.

Foto: Hanny Diemer

▲ An Kuiper: ...minsen hebben voak òf te veul verstand, of te min....

waist wel. Doar mojje dus n beetje handegheid in kriegen. Ik haar hier n keer n metseloar veur mien schuurtje, en toun zee ik: 'Hèjje nog n beetje specie over, den kin ik doar nog net even n bak aan moaken.' En ik was aan t metseln en die man ston derbie te kieken en zee: 'Mor dat kèn toch hailemoal nait zo!' Ik zee: 'Nee, t kin nait, mor t blijft wèl zitten!' En zo knooi ik wat aan. Zo heb ik dit joar sierkalebassen kweekt. Da's machteg mooi, most zulf ook n keer doun. Den timmerst eerst even n pergolaatje of zo.'

Aaltied kieken

Als we binnen weer achter de koffie zitten, zegt ze: „Ik mout veul verschillende dingen doun. Aaltied kieken hou ver dast goan kinst. Ik heb n joar of zeuvenentwinteg in t onderwies zeten, van oorsprong in t kleuteronderwies. Doar konst netuurlek n haile bult creativiteit in kwiet. Mor most die nait vastbinden op ain ding. Dat maarkst bie minsen in t onderwies, dij proaten naargens anders over. Der is nog meer in de wereld, hur! En dat vin ik nou mit de Tuutjefloiten, t is wat aans. t Mout ook 'tuutjefloiten' blieven, zo wilve t holden.

Vrouger op schoul was ik zulf n nait-zitter. Schoulen, dat von ik echt ofzain. Wiepkern, hè, aaltied wiepkern! Zo zee mien moe dat: 'Dat gewiepkern van die! Ast mit dien wiepkern mor verdainen konst!' Zo van: t Wordt nooit wat mit die.'

t Is met An Kuiper wel degelijk wat geworden. Maar wie meent dat het geld bij de Tuutjefloiten met bakken naar binnen stroomt, vergist zich. Alle opbrengst wordt in apparatuur gestoken, of in de productie van cd's. „En in Wia netuurlek, Wia Buze. Heur cd hebben wie financierd. Dat kind kin hartstikke goud zingen, dij moutve veur Grunnen beholden. Zo'n stim, dij komst nait voak tegen, en wie hebben gewoon nije noamen neudeg. Ik zol t hail plezaaierg vinden as der wat minsen biekammen in t Grunnegers. Mor t is nait zo dat der hier gain talent is. Kiek ais wat der landelk is, en vergeliek dat mit hier, woar toch n Kees Visscher rondloopt, en n Gré van der Veen! Ik heb Kees voak op n oavend mitmoakt en ik vin dat hai t fantastisch dut, mit zien Dag-en-Deur stukjes. Of en tou gooit hai der den wat serieus tussendeur. En ast den de reakties van de minsen zugst....'

Magnolia

Op de zorg van sommigen, of iets wel of niet 'cultureel' genoeg is, reageert ze fel: „Mággen de minsen asjeblijft ook n gezellege oavend hebben? Wat ieukt mie dat, of mien laidies onn

■ nmiddels heeft An Kuiper al heel wat composities op haar naam staan. Voor de Tuutjefloeters schreef ze enkele langspeelplaten en een cd vol, en onlangs kwam de cd van Wia Buze uit, waarvoor ze ook de liedjes schreef. Teksten en muziek maakt ze tegelijkertijd. Daarnaast stelde ze schoolpakketten met lesbrieven samen, en vorig jaar schreef ze Groninger columns voor Radio Noord.

Door Hanny Diemer

Voelt ze zich nu allereerst schrijfster, zangeres of componiste? „De kombinoatsie van tekst en muziek vin ik hail plezaaierg,” zegt An, „ik moak de laidjes en ik zing ze in op n bandje. Den goan Geert en Ef -Fransien- en ik bie mekoar zitten en den bedinkve mit mekoar de arrangementen. Ik mout der vot bie zeggen dat ik gain zangstem heb, dat ik dus eigelk nait zingen kin. Kinst meschain zeggen dat t wat persoonleks is, mor n zangstem heb ik nait.”

Muzikaal is ze echter terdege. „Mor ik schrief mien laidjes nait op, gain noot. Ik heb t in mien oplaaiden veur onderwiezeres wél leerd, mor de ellinde was, den heurde ik n melodietje en den wis ik hom al. Dus ik haar die noten hailemoal nait neudeg, en nou kin ik ze ookn't. As wie n optreden hebben den hevve

ook niks op meziek stoan. t Ainegste watve hebben is teksten.” Ze lacht om mijn verbaazing hierover. „Lest haar ik n nummer schreven, en doar kwammen professionele musici bie. En ik dink den: dit is n mooi loopje, of: dat komt mie goud veur. Mor zai mozzen dat dus opnoten zetten. 'Nou,' zeg-e, 'Verrek, morda's n ingewikkeld stuk, hur!' Ik zee van: 'Hè???' Dat is wel laggen, zowat. Geert zegt den: 'Dat dut ze gewoon in heur dommegheid', en zo is t ook. Mor t is veur mie t makkelkste wat der is. Kiek, t het ain veurdail, ast zo dust as wie dat doun: most hail goud op mekoar letten. As der mit ain wat mis gaat, den is de rest onmiddelk alert, dat wordt onmiddelk opvongen. En den maarkt de zoal dus niks. Op ons cd staat 'Twij recht en twij noadjes' en doar komt n tikkeltje in veur. Most mor es opletten, net of e doar even overslagt of zo. Den is ain van ons, die is oet de moat, en d'aander, die slot zich doar onmiddelk bie aan.”

Geweldig succes

De Tuutjefloeters hadden vanaf het begin een geweldig succes. An is daar nog steeds verbaasd over: „Ik snap t eigelk nog nait. t Lopt compleet oet de hand. As wie willen, den kinve elke oavend wel op stap, mor da's toch onzin? Zoas t nou is, mouten mensen n joar van teveuren n ofspraak moaken. Wie goan aaltied deur

tot 1 april en den begunve weer in september. t Mout veur diezulf plezaaierg blieden.

En ik kin ook nait zeggen, woar dat nou aan ligt, dat succes van ons. Ik zol t nait waiten. Elk het zien aigen menaaijer van schrijven, of van zingen, of van meziekmoaken. n Mins zit aaltied in zichzelf vast, en de ain vindt dit mooi, en de aander dat. Mor woarom zoveul mensen dit nou mooi vinden, ja, doar kin ik nog aingoal nait bie. Wie binnen zoas wie binnen. t Lopt bie ons ook regelmoateg in de soep, en den movvederzulf t haardst om laggen. n Keer speulden wie dij tango Bonjour Merie (*krieg n steert om mie*) en ik wait nait hou of t kwam, mor dij tango het wel n ketaaijer duurd. Ef en ik, wie laggen in n deuk. Geert zien vrauw Jantje zat in de zoal en n vrauw noast heur vruig nog: 'Duurt dat nummer aaltied zo laank?'

Wie hebben aalmoal datzulfde domme gevuil veur humor, dat slappe.”

Kloostermoppen

Wat deed An vóór de Tuutjefloeters? Letterlijk van alles al: „Aargens haar ik aaltied t idee: ik mout dát vinden wat mie t beste ligt. Nou, ik heb dus schilder, ik heb n metoalbewaarkenakte hoald, ik heb leerbewaarken doan, n handenarbeid-akte hoald. Dat wandklaid doar, dat heb ik n moal over de kerstdoagen moakt.

Ik mag gern toentjern, ik heb films moakt. t Is mit hail veel dingen zo, der is n bepoalde techniek veur neudeg. Dus ain van de eerste dingen dij k dou, is zörgen dat ik de techniek snap, en den kin k mien gang goan.”

Ze springt op van de bank, en neemt mij mee naar de achtertuin. „Ik wol n muurtje metseln, mor nait zo recht, mor mit mooie golvende lienen. Mien buurman zee: Dat kin hailemoal nait, mor ik zee: Loat mie mor geworden!” Allerlei oude, her en der gevonden stenen heeft ze erin verwerkt, tot dakpannen en kloostermoppen toe. Een piepklein vijvertje wordt geflankeerd door een stenen reliëf: een klassiek, regelmatig vrouwengezicht.

„Wat n baauwwaark, hè?” zegt An trots, „Dij kop is oet de pasterie van Tjamsweer, tou dij ofbroken is. Dat ding hebben ze gewoon noar beneden valen loaten, zunde, hè? Hai is hartstikke zwoar; van achter zitten der aalmoal stainen aan.

Zo'n muurtje, doar kinst van ales mit doun. Doar heb ik der de nok van n dakpan in verwaarkt, veur hanggeraniums szummers. Kiek, en doar heb ik n gat in de muur metseld, doar gruit muurpeper in,” wijst ze.

„Dat cement kinst kant en kloar kopen. Mor ast doar eerst mit begunst en den hest et n beetje te dun, en den dust der n stain op, den bragelt die dat der aan ale kanten tussen vot,

cultureel geveeg is, reageert ze ier. „Maggen de mensen asjeblijft ook n gezellege oavend hebben? Wat jeukt mie dat, of mien laidjes op n hoog paail stoan of nait? Stel dat ik nou n nije ploot oetbrengen zol, of n bouk, en der is gain mins dij t kocht. Den most die toch goan ofvragen, wat het dat nou veur zin! Ik vin dat net zowat as lak aan t pebliek hebben, wat sommegen doun. Dat vin ik n verschiensel van overjoaregepubers. Net as in dien oldste plunnen op t teneel goan stoan: gewoon onfersoun tegenover mensen.”

Van 'cultuur' en 'kunst' is ze niet onder de indruk: „n Kennisje van mie, dij volgt n kursus moderne kunst. Hou je dat bekieken mozzen. Nou, dat allènt al, dat doar kursussen veur binnen, dat is om je te bescheuren. En zai keek dus noar n douk, ik main dat t van Appel was, mor doar wil ik òfwezen, en dat was n volkomen zwaart douk. En den staait deronder: 'Magnolia'. Douk wat zegt zai den? 'Nou, je ziet die tak er toch in!' Serieus! Den dink ik: bin ik nou gek? Die Karel Appel, die ligt in n deuk! Da's toch volksverlakkerij, of nait! Zo'n PTT-gebauw in Stad, dat is aalmoal slicht en kold. Mor dij olle stainen van mien muurtje hierachter, most es zain wat n structuur of doar in zit, en wat n kleuren. En dij kloostermoppen! Dát leeft, dat het waarmte. Minsen, dat is de leste schoakel van t leven om ons hin. Nait meer, en ook nait minder. Wie hebben de goave om te dinken, mor dat is ain van de stoerste dingen. Minsen hebben vaak òf te veel verstand, of te min.”